

Stichting Het Laagland

Geadviseerd subsidiebedrag: € 1.101.677

Gevraagd subsidiebedrag: € 1.101.677

Over de instelling

Stichting Het Laagland (hierna: Het Laagland), podiumkunsten, jeugd podiumkunsten, Sittard

Het Laagland maakt naar eigen zeggen 'eigenzinnig kwaliteitstheater' voor een breed publiek van kinderen, jongeren en volwassenen. Bij de start van subsidieperiode 2025 - 2028 bestaat Het Laagland 25 jaar. De instelling wil met haar voorstellingen 'theater maken waarvan je groeit en waardoor je je gezien voelt'. De komende periode wordt er gereisd langs de grote theaterzalen van het land en in schoolklassen, de theatertrailer en op locatie. Met het project 'Zuidzone' gaat Het Laagland aan het werk in een kwetsbare wijk in Geleen.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.27 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Het Laagland een subsidiebedrag toe te kennen van € 1.101.677.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

In subsidieperiode 2021 - 2024 maakte Het Laagland artistiek hoogwaardige voorstellingen. De raad was met name erg onder de indruk van 'Met zonder ballen' en 'Pipi Powerrrrr'. Het Laagland werkte ook samen met philharmonie zuidnederland en met jeugddansgezelschap SALLY.

Het plan van Het Laagland voor subsidieperiode 2025 - 2028 is artistiek en inhoudelijk relevant voor zowel de jeugd als voor de opvoeders. De instelling beschrijft op een mooie manier dat zij zich ook op die laatste groep gaat richten. Het is opvallend dat de plannen voor volwassenen artistiek beter zijn uitgewerkt dan die voor de jeugd, maar de instelling heeft onmiskenbaar een goed gevoel voor wat er bij de jonge doelgroep speelt.

De raad heeft vertrouwen in de artistieke kwaliteit van de artistiek directeur. Haar grotezaalvoorstellingen zijn gezichtsbepalend voor het gezelschap. Het vakmanschap staat buiten kijf en de raad ziet dat gereflecteerd in het aantal prijzen en de enthousiaste reacties van pers en publiek die Het Laagland mocht

ontvangen. Het werk van de artistiek directeur is de afgelopen jaren brutaler geworden en de raad waardeert het dat ze zich blijft ontwikkelen door nieuwe artistieke wegen op te zoeken. Deze meer open manier van maken leidt er blijkens de plannen wel toe dat juist haar voorstellingen minder zijn uitgewerkt dan de raad van haar gewend is.

Het palet van makers waarmee Het Laagland gaat werken is mooi gebalanceerd: de makers bevinden zich op verschillende momenten in hun artistieke ontwikkeling en maken voorstellingen voor verschillende leeftijden. Het valt de raad wel op dat de groep weinig divers is. Zeker als de instelling meer wil gaan maken vanuit de biografie van de makers, is het risico dat de verschillende voorstellingen vanuit min of meer hetzelfde perspectief worden gemaakt.

De geplande activiteiten van Het Laagland bereiken alle leeftijden van 1,5 tot 12+. Het zijn aansprekende titels die aangeven hoe goed de instelling de leefwereld van haar publiek kent en hoe je die het beste theateraal kunt vormgeven. Zo gaat Het Laagland aan de slag met het feit dat taal heel verwarrend kan zijn wanneer je die als vierjarige nog onder de knie aan het krijgen bent, of hoe je je net als een prinses op de erwt kunt voelen wanneer je als kind gevoelig bent voor prikkels. Het Laagland voelt goed aan dat de klassenvoorstellingen over seksualiteit wellicht beter bij de doelgroep beklijven in een kleine klassetting dan in de theaterzaal.

Op het gebied van talentontwikkeling binnen de jeugdpodiumkunsten speelt Het Laagland onmiskenbaar een rol, door aan veel makers mogelijkheden te bieden zich verder te ontwikkelen.

Maatschappelijke betekenis

In subsidieperiode 2021 - 2024 bleef Het Laagland wat achter op het gebied van diversiteit, vooral in de organisatie. De instelling zei het lastig te vinden hierin verbetering aan te brengen, omdat de regio niet heel (cultureel) divers is. Wat betreft de casts van de voorstellingen zelf en wat betreft samenstelling van de instelling heeft ze wel vorderingen gemaakt op het gebied van diversiteit.

Het Laagland werkte de afgelopen jaren al aan het participatieproject 'Zuidzone' in een van de meest kwetsbare wijken van Geleen, waar ze een woning kreeg van de woningbouwvereniging voor theater ontmoetingen. Hiermee gaat de instelling in subsidieperiode 2025 - 2028 door, gesteund door het Fonds voor Cultuurparticipatie. De raad waardeert het maatschappelijke engagement dat hieruit spreekt.

In het maatschappelijk-artistieke project Artist in School zijn twee jonge makers een heel schooljaar actief aan een school verbonden om zo via theaterprojecten de mentale gezondheid van de jongeren te verbeteren. De raad is zeer enthousiast

over dit concept en is heel nieuwgierig hoe dit in de praktijk gaat werken. Het is te prijzen dat de instelling dit project graag wil uitbreiden naar andere scholen. Een dergelijk project is arbeidsintensief en duur en Het Laagland lijkt dit te willen financieren door scholen er een (aanzienlijk) bedrag voor te laten betalen. Dat is begrijpelijk, maar de vraag is wel of scholen hiertoe in staat zijn. Dat Het Laagland alle kennis die tijdens deze projecten wordt opgehaald met collega-instellingen wil delen, is prijzenswaardig.

De raad is ook positief over de aandacht die Het Laagland heeft voor intergenerationaliteit: hoe zijn de leefwerelden van volwassenen en kinderen met elkaar verbonden? Het Laagland zoekt haar maatschappelijke betekenis in de wens te reflecteren op wat er allemaal op opvoeders afkomt, om op die manier generaties met elkaar te verbinden. Daarmee krijgen volwassenen een stevige plek in het plan. Zo is het een mooi gegeven om 'Kankervoorstelling' te maken over kanker bij ouders, maar het is wel de vraag waarom er niet voor het kinderperspectief is gekozen. Tegelijkertijd heeft Het Laagland met 'Met zonder ballen' laten zien hoe waardevol het is om het perspectief van zowel ouder als kind in een voorstelling samen te brengen. Dezelfde maatschappelijke drijfveren spreken uit de plannen voor Zuidzone. Hoewel de raad zich enigszins zorgen maakt of dergelijke volwassen activiteiten en perspectieven niet ten koste gaan van de aandacht voor de jeugd, begrijpt hij ook de wens van het gezelschap om zich maatschappelijk te verbreden en intergenerationeel te werken. Ook ziet hij er de meerwaarde van in om het maatschappelijke en het artistieke op een dergelijke manier met elkaar te verbinden, zeker ook in het licht van de stad en de regio.

Het Laagland speelt in de stad en in de regio een belangrijke rol en ze pakt die rol goed op. Niet alleen door de artistiek-maatschappelijke activiteiten, maar ook door een gesprekspartner voor de gemeente en de regio te zijn op het gebied van maatschappelijke vraagstukken. In de plannen mist wel een reflectie op de Euregio waarin de instelling zich bevindt, het is niet duidelijk of en welke samenwerkingen er lopen.

Omdat Het Laagland maatschappelijk zoveel wil oppakken, lijken activiteiten soms niet helemaal doordacht. Zo wil zij een voorstelling over prikkelgevoelige kinderen maken, maar ontbreekt een reflectie op de manier waarop zij die voorstelling toegankelijk maakt voor die specifieke doelgroep. De raad vindt het te prijzen dat de instelling meedoet aan Ketikoti, maar hoe die activiteit verder wordt vormgegeven is onduidelijk.

Op het gebied van programma en partners zijn de plannen van Het Laagland zeer gevarieerd, gezien de hoeveelheid thema's en partners die zich bezighouden met diversiteit in brede zin. Culturele diversiteit lijkt de instelling ook in subsidieperiode 2025 - 2028 lastig te vinden, gezien de regio waarin ze zich bevindt.

Het Laagland beschrijft voldoende hoe ze de Code Diversiteit & Inclusie toepast en maakt aannemelijk dat het beschreven beleid in de praktijk ook uitgevoerd wordt. Zo beschrijft ze voldoende hoe het beleid is vormgegeven om de diversiteit onder het personeel te bevorderen en heeft ze het beleid om de diversiteit in de raad van toezicht te bevorderen voldoende toegelicht.

Het Laagland gaat in de aanvraag voldoende in op de kernwaarden van de Fair Practice Code en onderbouwt voldoende hoe ze daarop gaat inzetten. Ook gaat ze voldoende in op sociale veiligheid. Er is sprake van structurele maandelijkse teamgesprekken over actuele thema's die spelen en er worden individuele coachingstrajecten aangeboden daar waar nodig. Binnen het team is er aandacht voor het geven van feedback, zodat eenieder de eigen grenzen weet te bewaken. Het Laagland is aangesloten bij de cao Toneel en Dans en is lid van NAPK.

Toegankelijkheid

Het Laagland maakte in subsidieperiode 2021 - 2024 voorstellingen voor de grote zaal en voor een groot publiek die goed aansloten bij de doelgroep. Met de bijzondere voorstelling 'Met zonder ballen' trok de instelling veel gezinnen met een transkind.

In subsidieperiode 2025 - 2028 heeft Het Laagland veel aandacht voor toegankelijkheid in de directe omgeving. Ze gebruikt haar grote kennis van de regio om een maatschappelijk verschil te maken en dat wordt zeer gewaardeerd.

Het Laagland blijft voor peuters spelen, waardoor ook deze doelgroep wordt bereikt. Ook is er aandacht voor kinderen met een (psychische) beperking. De instelling heeft een mobiele theatertrailer waarmee ze in de regio voor een breed publiek speelt.

De raad vindt de marketingstrategie nogal voor de hand liggend. Hij vindt dat Het Laagland de verantwoordelijkheid voor het vinden van een nieuw en diverser publiek wat gemakkelijk buiten zichzelf en bij de theaters neerlegt. De raad vindt dit een gedeelde verantwoordelijkheid. Het Laagland kan zelf meer invloed hebben op wie er in de zaal zit, ook als ze buiten de regio op tournee is. Het Laagland speelt namelijk mooi gespreid door het land.

De instelling heeft haar website zo ingericht dat er meer ruimte is voor het aanbieden van registraties aan het publiek dat een voorstelling heeft bezocht. Dat vindt de raad een goede keuze.

Bedrijfsmatige gezondheid

Het valt op dat er voor subsidieperiode 2025 - 2028 minder voorstellingen lijken te zijn gepland om meer ruimte te maken voor projecten voor volwassenen. Zoals eerder opgemerkt is de raad daar enigszins kritisch over. Datzelfde geldt voor

‘Artist in School’. Het is positief dat er geld in de begroting is opgenomen om dit project op te starten, maar het is nog maar de vraag of scholen daaraan willen of kunnen bijdragen.

Op basis van de kwantitatieve analyse lijkt Het Laagland te kampen met een financieel risico. De instelling had in 2022 een lage liquiditeit die een risico vormde voor de bedrijfsvoering. In de toelichting op de begroting onderbouwt de instelling dat zij zich sindsdien heeft hersteld. De solvabiliteit en het weerstandsvermogen laten een laag risico zien.

Het Laagland beschrijft over het algemeen goed hoe zij invulling geeft aan de principes van de Governance Code Cultuur. Wel had ze beter moeten beschrijven hoe het onafhankelijk en integer handelen van het bestuur en de raad van toezicht wordt geborgd en wat de verantwoordelijkheden van het bestuur zijn. Het Laagland heeft geen toekomstige stappen aangaande de code uitgewerkt. De raad hecht eraan dat de instelling genoemde punten in het eerstvolgende jaarverslag verder heeft uitgewerkt.

Geografische spreiding

Het Laagland is gevestigd in Sittard. Binnen de categorie Jeugdpodiumkunsten zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.